

ERDÉSZETI ÚJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Szakerő hanyatlása az erdészeti altiszteknél.

Ilyen czim alatt Kozlik Ignác kartársunk tollából olvastam azt a találó cikket, mely a szomorú valónak megfelelően híven mutat azokra a beteges állapotokra, melyek az altiszteket illetőleg hazai erdészetünk kebelében a szakerő hiánya, illetve folytonos hanyatlása miatt uralkodnak s orvoslás nélkül jövőben még veszedelmesebb alakban terjedni is fognak.

Czikkiró ur ennek okát aban találja, hogy a fiatal, tetterővel, munkakedvvel teli fiatal-ságot rendesen oly védkerületbe helyezik, hol a gyakorlati kiképzésre vagy nagyon kevés, vagy éppen semmi tér nem nyílik számára. — És ez tény!

De azt kérdelem, vajjon jönnek-e sokan ezen pályára tetterős, munkabíró ifjak? Fájdalom, a tapasztalatok az ellenkezőt bizonyítják, mert hiszen a nagyobb munka és szellemi képességgel bíró szakképzett erőink a rendkívüli alacsony s mondhatni nevetséges javadalmazásu állásoktól elriadnak, s szakmájuk bizonyítványait sutba vetve, másfelé irányítják a szekér rudját. Mert hiába: A minden tekintetben szakképzett és ebből folyólag nagyobb műveltségű fiatalság lelkében már ambíció is van, mely önként érthetőleg igényekkel jár, s a szellemi téren is érvényesülni óhajt. — Ezt azonban saját szakmájában rendszerint fel nem találhatván, mint reményeiben csalatkozott és pályatévészett ember odahagyja azt, s rendszeren másutt keresi boldogulását.

TÁRCZA.

Rejtélyes vadak.

— Közli Balázsházy Péter ker. erdőőr. —

Érdekes könyv jelent meg mostanában egy régi magyar vadásznak, Lakatos Károlynak a tollából, melyben leginkább a vadászok közt elterjedt különféle babonákról szól s ezekre vonatkozólag számos érdekes adatot sorol föl. Ezek közül akarok egy párt bemutatni, melyek bizonyára alkalmasak lesznek e lap tisztelt olvasóiban a könyv iránt való érdeklődést fölkelteni.

I. A meglőhetetlen nyúl.

A szerző erről a következőket beszéli:

Egy vén puskás égre-földre esküdözött nekem, hogy megtörtént vele a következő eset: Egy szép holdvilágos téli éjszakán egy kazal tövében nyúl lesen volt és már több nyulat lepuskázott, midőn egyszerre

csak egy szokatlan nagyságu és igen nagy fülü nyúl baktatott elébe a havon. „No, ez a komáé lesz“ így gondolkozott, midőn szemre vette a természetes állatot s azzal . . . durr! — neki a nullást. De semmi hatás; a nyúl nem fekszik. A másik csővel is üdvözli, ám a nyúl erre sem adja be a derekát, sőt nyúl módra fölágaskodván, farkasszemet kezd nézni a kissé elcsudálkozott puskással, aki e közben lázas sietséggel újra megtöltvén puskáját, ismét oda gyújt neki. Eredmény: a nyúl kissé közelebb baktat és ismét bakágást áll. . . No ez már valami! de majd a másik csővel — gondolta magában s azzal — durr! oda azt is, de a nyúlnek semmi baja. „Mi a fene nyúl lehet ez? — motyogja emberünk, egyébként még mindig semmi különösét sem gyanítva, és ismét tölt és lő, mire a nyúl fölfordulás helyett egy fürgé kört vágva, éppen tíz lépésnyire kerül a hüledező vadász elé, kinek már most kezdett valami hideg borzongás-féle szaladozni a hátgerince körül, mert hát szó a mi szó, de ez már mégis kissé különös. „Jó lesz egy kis figyelem“ gon-

Ez a legsarkalatosabb pontja a mind jobban mutató szakerő hiánynak. Igen, ez a legfájdalmasabb seb, mely épp oly veszedelmes módon harapódzik el, a mily rohamosan halad a kor, mely minden nap több és több igényt támaszt az emberiség s így természetszerűleg az erdészeti altiszti személyzet iránt is. — Ma már ezen igényekhez mértén minden szakfizetése felemelve, rendezve van, csak az erdészeti altiszteké nem! Az még mindig abban az elfeledett, mindenki által lenézett stadiumban van, hol ezelőtt 20 esztendővel volt.

Pedig 20 év óriási nagy idő a társadalomban s egy ily nagy testület életében. — Oly nagyot haladt e hosszú évek alatt az erdészet s ezzel együtt az altiszti személyzet, hogy ma már a régi módszer nem csak hogy meg nem felel a kívánalmaknak, hanem égető kérdéssé vált az erdészeti altiszti személyzet újból való szervezése és fizetésének rendezése.

E nélkül lehetetlenség az erdőőri intézmény jövőjét a mai kívánalmakhoz képest megfelelően biztosítani, s okvetlenül be fog következni az az idő, midőn az erdőőri teendők végzésére nem lesz lehetséges elég képzett és megbízható altiszteket találni.

Ha mindezekhez hozzávesszük azt a súlyos körülményt is, hogy például egy szakiskolát végzett fiatal embernek állami szolgálatban

40—50 kr. napibér mellett, vagy legjobb esetben évi 150—180 forinttal dotált erdőlegényi állásban 3-4 évig kell senyvednie s képzeletet meghaladó nélkülözésekkel, sőt nem ritkán nyomorral küzdenie, azt kérdem: ne tűnjék-e ebből a fiatalságból a tetterő, ambíció és lelkesedés? Haladhatunk-e rohamosan igazi szakerő dolgában az erdészetnél?

Nem! Nem pedig továbbá azon egyszerű oknál fogva sem, mert azok is, kik különben hajlamuknál és neveltetésüknél fogva e pályához különös vonzalommal birnak, azt mostoha és lenézett sorsa miatt gondosan kerülni fogják s oly pályát választanak, mely tisztességes megélhetést biztosít.

Mindezekből az következik, hogy az erdészeti altiszti pályát csakis más pályára nem merészkedő, a műveltségnek alacsony fokán álló tehetségtelen fiatalság fogja választani s még ezek közül sem lehet majd előteremteni azt a szükséges létszámot, a mennyi a mindig beálló üresedések pótlására elegendő lenne. —

Ebben véltem az erdészeti altiszti szakerő hanyatlásának kulcsát megtalálni s egyuttal rámutatni arra, hogy mindaddig, míg az illetékes körök figyelme reánk ki nem terjed, nincs remény, hogy testületünk valaha felvirágozzék, azt tehetségesebb erők szívesen felkeressék s a társadalomnak csak némileg elismert, mélt-

dolta a vadász és a subát lassacskán letolván magáról, újra célba vette a nyulat.

— No hát most már akár micsoda féreg legyél is, de zsidóé lesz a bőröd — folytatá a vadász elbeszélését — s megint oda lőttem neki. — De verje meg az Isten a fajzatját, meg sem mozdult az! Csak rám meresztette a karikás szemeit, meg a nagy fülei jártak, mint a szabó olló; mást sem tett. Jól láttam, mert olyan világos volt, hogy akár zsizsiket lehetett volna válogatni. Nem szoktam megijedni az árnyékomtól uram, de egyszerre olyan szaladhatnékom lett, hogy ki sem mondhatom, mert tudtam én már akkor, hogy nem nyúl az hanem nyúl képibe valami gonosz incselkedik velem; azért hiába is lövöldözök rá, mert az ilyet úgy se fogja a lövés, de azért célzt vetettem még egyszer, gondolván, a hogy lesz, úgy lesz, azért csak tán meg nem esz! De tessék csak elképzelni, mi történt! Hát a mint neki célzok, hirtelen csak fölemeli az egyik első lábát és kezd felém fenyegetőzni. Én persze se holt, se eleven nem lettem az

ijedtségtől és nem is tudom, hogy sült el a puska, de azt tudom hogy mindjárt elkiáltottam magamat: „minden jó lélek az Urat dicséri“, a hogy megkisértéskor mondani szokták az igét, de keresztet már nem vehettem magamra. mert az ebadta rozsza nekem ugrott, a mire persze én is nagyot ugrottam s mintha agár zsirral kenték volna meg a talpamat, szaladni kezdtem lélekszakadva, egyre kiabálva e közben: „minden jó lélek“. . . . mert az ebadta rozsza folyvást a sarkamban volt, a hátamra ugrált, vagy a csizmám szarát verte a lábaival. Végre kitört rajtam a borzasztó nyavalja. Azóta nem veszek puskát a kezembe“.

Igy fejezte be az öreg cifra meséjét.

Mondják, hogy tényleg valamikor híres puskás lett volna a képzelgős mesemondó, de azt is mondják, hogy a pálinkával is nem kevésbé szoros viszonyban állott vala, mely körülmény némi világot van hivatva vetni a fönt elmondott nyúlhistóriára is, mert ugyanis ha jóllakik valaki a Pinkász speczerájós subagallérról nevezett pálinkájával, megeshetik vele az a malőr, hogy

tatott tényezői lehessünk, mert hisz első sorban az anyagi jólét megteremtője a munkakedvnek, szorgalomnak és ebből folyólag a haladásnak is.

Balog Béla.

m. kir. erdőőr.

LEVELEZÉS.

Nagy-csonkói erdő 1897 Márczius 13.

Tekintetes szerkesztő ur!

Lapunk mult számában névtelenül közöltem volt egyetmást arról a hajszáról, melynek a vadásztársaság részéről kitéve vagyok s egyuttal megígértem, hogy ha ügyem tárgyalás alá kerül, a kimenetelről értesíteni fogom lapunk tisztelt olvasóit. Most, hogy a lefolytatott tárgyalással a dolog úgy is nyilvánvalóvá lett, nem szükséges tovább is a névtelenség homályába burkolóznom, sem pedig a vádlók neveit elhallgatnom.

Folyó hó 10-én idézést kaptam Szatmár város községi bíróságától, melyben mint kihágással vádolt e hó 12-ére, délelőtti 8 órára idéztettem. Mint fegyelmezett és rendhez szokott ember, pontosan megjelentem a kiszabott időben a bíróság kihágási osztályának vezetője előtt, hol kivülem még megjelent Fogarasi lovas rendőrtiszt Horváth Ágoston városi gazda és Kovács József lovas rendőr kíséretében. — A tárgyalás bevezetéseül fölolvasták első sorban az ellenem tett följelentést, melynek szövege a következő:

„Tekintetes községi bíróság! Dudás Ferencz városi erdővéd a vadásztársaság haszonbérelt területén az egész télen vadászott. Annak daczára, hogy több rendben felszóllított, hogy ne vadásszon, vadász

fegyvert és vadász kutyát tart. A vadászfegyver után adót nem fizet és vadászjegye sincs“.

Az általános kérdésekre megfelelve, a tárgyalást vezető fogalmazó a következő kérdéseket intézte hozzám:

1. Tart-e vadász fegyvert? Felelet: igen. 2. Tart-e vadász kutyát? — Igen. 3. Fizet-e a fegyver után adót? — Nem. 4. Vadászjegye van-e? — Nincs. 5. Hát mi jogosítja fel a fegyvertartásra? — Az 1879 évi XXXI. t. cikk 40 §-a. 6. Bir-e ezen t. cikk 37 §-ában körülírt minősítéssel s hatóságilag fel van-e esketve? Ha igen, azonnal igazolja. Ezt azonnal igazolni nem tudtam, mert az eskübizonyítványom a többi kartársaiméval együtt az erdőmesteri hivatalban volt s így ennek igazolása későbbre lett elhalasztva. 7. Felszóllítottam-e a rendőrtiszt által, hogy fegyvert és vadász kutyát ne tartsak? — Igen. — Hát Horváth Ágoston haszonbérlő ur felszóllított-e, hogy kutyáimat és fegyveremet pusztítsam el? — Igen. Hát miért nem engedelmeskedtem ezen parancsnak? — Azért, mert nem tartottam erre feljogosítottnak, mert engem a vadásztársaság által bérelt területen sem Fogarasi rendőrtiszt, sem Horváth Ágoston ur, sem senki más nem látott vadászni. 8. Horváth urnak van-e még valami megjegyezni valója? Horváth felelete: Van; a mult év február vagy márczius havában kutyáját láttam a vadászterületen, de őt nem; Lázin János erdőkörülötől üzentem, hogy a kutyát pusztítsa el. Kérdés: Lázin János mondta-e önnek, hogy mit üzent Horváth ur? Igen, de a kutyám tudtomon kívül éppen Lázin János kerülővel ment el s ezen időben a bérlet még nem is volt Horváth uré.

Erre Horváth Ágoston ur azt jegyezte meg, hogy az erdőörök a vadásztársaság tolvajai, mely megjegye-

a nyulak haza kergetik vagy pediglen egyenesen bejut a sátán kebelébe.

II. Az óriás medve.

A Retyezát vidékét egy óriás medve tartotta rettegésben, a melyet, mint a románok szentül hitték, teljességgel nem fogott a golyó. Elnevezték „Bágye Juon“-nak vagy is „János bácsinak“.

A Bách korszakban volt ez, midőn Schwarzenberg herceg parancsolt azon a tájon. Erről mesélik a következő történetet: Egyszer egy kolozsvári uri társaságban ez a Schwarzenberg herceg fölvetette a kérdést: „Ki légyen voltaképp az a Bágye Juon, a kit nagy félelemmel, ijedt szóval emlegetnek mindenfelé?“

— Az a Bágye Juon senki más, mint egy medve.

A hercegnek aztán el mondták a következőket:

Hunynadmegyében a Retyezát alatt, a mely legmagassab csucs a Zsilvölgy tájékán s ott ormólik ki, a hol az ut bele fut a petrozsényi köszénbányákba, tanyázik egy borzalmas nagy vörösbarna medve. Nem

ismeri a barlangját senki. Meg se meri közelíteni teremtet lélek. Félelmes mindenki előtt. Szokatlan nagyra nőtt. Ereje meseszerű.

Gyorsan, váratlanul jelenik meg. Évek óta az a gonosz szokása van, hogy lesből ráugrik a legfejlettebb ökrökre is. Át öleli a két lábával az ökröt a marján keresztül, úgy hogy a körmei mélyen bele vágódnak a nagy állat szügyébe. Akkor aztán bele harap az ökör nyakába s ettől a pillanattól fogva el nem bocsátja. Az ökör szaladna, rázza villás szarvu fejét, bög, neki-neki iramodik: de a medve csügg rajta, szorítja vad erővel és úgy topog mellette, hogy szinte meg rendül bele a föld.

Román puskásoknál az a babona hit él, hogy a retyezáti nagy medve, a melyet el neveztek Bágye Juonnak, sérthetetlen. Valami boszorkány lakik benne.

Ok nélkül való dolog rá löni, mert a lábával elkapkodja a golyókat, s a ki rálő a Bágye Juonra: arra rászakad a szerencsétlenség s elpusztul menthetlenül.

zését a fogalmazó ur szó nélkül hagyta. Ezen meggyalázó kifejezését Horváth urnak visszautasítottam s mindaddig, míg ezt az állítását be nem bizonyítja, rágalmazónak nyilvánítom.

A további tárgyalást egyelőre elhalasztották, hogy vádlók időt nyerjenek bizonyítékok és tanúk beszerzésére.

Horváth urnak durva sértésére, mely egy egész nagy testületet bélyegez meg, fölhívom a tisztelt karsársak figyelmét. Az ilyen urak ellen együttesen kellene mindnyájunknak föllépni s a rágalmazást megtorolni.

A további fejleményekről annak idején e lap tisztelt olvasóit értesíteni fogom.

Dudás Ferencz
t. h. I. oszt. erdőőr.

Mogyorósmál, 1897. márczius 10.

Tekintetes szerkesztő ur!

Kedves szaklapunk f. év január 31-iki számában egy cikkem lett közölve, melynek megírására valóban önzetlen iniciatívák, az az jobban mondva a magán uradalmaknál alkalmazva levő erdőőr társaim helyzetének alapos ismerete indított, remélve, — hogy az abban felhívásképpen feltett ama kérelmem, hogy tisztelt szaktársaim erre nézve véleményüket szíveskedjenek nyilvánítani — erős visszhangra fog találni, annál is inkább, mert saját érdekükben történt eme felszólalásom.

Tamás vagyok abban, hogy tisztelt szaktársaim oly fényes körülmények között volnának, melyek fölöslegessé tesznek minden ez irányban tett mozgalmat, avagy nem hisznek az „egyesült erővel“ jelszónak s megnyugodva a szerintük változhatlanba, elcsüggedt szenvedéssel huzzák életük nyögét?

— Mese! — mondta a herczeg.

— Hát persze, mese, — bizonykodtak az urak. Csak hogy egy igen különös dolog van ebben a mesében. A Bágye Juon tényleg évek óta tartja rettegésben a Retyezát vidékét és nincs a ki átlője, vagy megforgassa benne a vadászkését. A legbiztosabban lövő pusokások kapták már fegyvercső elé. Es a dolog ugy fordult, hogy a medve az első bal lábával kapkodott és sértetlen maradt. A biztosan lövő vadász pedig mind elpusztult egymásután. Kit a medve tépett szét, ki futtában lezuhant a meredélyről, kit valami más nyavalya ért utól: de a ki rálőtt a Bágye Juonra, az nem talált egy se és elpusztult mind hamarosan.

— Mese!

— Hát mese, mese. Nincs boszorkányság a világon. De immár még sem akad ember a hires medve-vadászok közt, a ki föl merné keresni a Bágye Juont.

— No hát majd én.

A herceget jóakarattal figyelmeztették, hogy nem jó szerepet vállalni ilyen veszedelmes dologban.

Latom, hogy utikai Cato szerepét kell magamra vállalnom s minden léptem nyomon hangoztatnom a jelszót „munkára föll!“ s felráznom szendergéseikből azokat, kik az elébb hangoztatott elcsüggedésükben feledni látszanak az „egyesült erővel“ jelszó mindenhatóságát. Eszükbe kell ismételve hoznom, hogy egy testület csakis akkor lesz erős, csak akkor teljesülnek reményei, ha át van hatva az „egy mindnyájukért, mindnyájan egyért“, szellemétől. Ha pedig egyik-másik talán már előre haladt korára hivatkoznék, jusson eszébe, hogy fia, talán rokona, avagy utódja fogja élvezni ama előnyöket, melyek kivívásában ő is közreműködött, s édesitse küzdelmét az a tudat, hogy önzetlen eljárásával hány felebarátjának s azok családjának tett jót s bizonyára még a halálos ágyán is örömmel, sőt némi büszkességgel fog gondolni arra, hogy „ime mindent megtettem, a mi tőlem tellett, hogy testületünket nagygyá, virágzóvá tegyem.“

A fiatal erőkhöz nem is szóllok. Tudják önmaguk iránti köteleességüket, s részvetlenségükkel saját homlokukra sütik a nembánomság bélyegét.

Említett cikkemben említést tettem, hogy legközelebb visszatérek még arra, különösen a követendő eljárás tekintetében, de a mint ott felemlítettem s különösen kijelentettem volt, hogy ehhez szükségem van szaktársaim véleményére, mert ez nagyobb szabásu dolgozat lévén, eszmecsere okvetlenül megkivántatik. — Bizalommal várom tehát tisztelt szaktársaim véleményeit.

Egyuttal ez egyszer örvendetes eseménnyel lépek kedves lapunk elé. Kegyelmes főpásztorunk Dr. Rimely Károly Ur ő méltósága megértve szintén korunk haladását, kegyelmesen elhatározta, hogy f. év október 1-től erdészeti alkalmazottjai fizetését rendezni fogja tetemes emeléssel. Hogy ebben az oroszánrész a szeretve tisztelt főnökünk Székely György erdőmester urat illeti, az tagad-

— Eh! — válaszolta a herczeg — oroszánokra vadásztam és egy medvétől tartsak?

Ki adta a rendeletet a hajtó vadászatra:

— Föl kell zaklatni azt a medvét. Ha kell 5000 hajtóval. Én magam teritem le. — Kései öszre fordult az idő.

A tarlott fákon már ott csillogott a zuzmara.

A délelőtti napfény ugyan valamelyes melegséggel tüztött le, de csak ép lucsokot hozott. A nedves föld föl szálló párája ködbe vonta a Retyezát ormát. Tisztult a hegy s a mig a hajtók a körmeikre huhokoltak: a kerületnek német, cseh hivatalnokai szinte kékre váltak a hidegtől.

Fölállították a négy-öt ezer hajtót s a herczeg kiadta a parancsot: Kezdődjék a hajtás! Jobb szárny előre! Balszárny kitartani!

Katonaságnál kiszolgált s a hajtók közé sűrűn beosztott trombitások tele tudóval neki fohászkodtak és harsogtatták a recsegetőt.

Főhajtók igyekeztek a románokat lehetőleg egye-

hatlan, mert szíven hordva alkalmazottjainak ügyét, lan-
kadatlan buzgalommal ragad meg minden alkalmat, hogy
sanyaru helyzetünkön segítsen. Ismételten tett előterjesz-
tést ebben az ügyben s hogy nem hiába, azt tapasztaljuk
abból, hogy nemes fáradozását siker koronázta. No de
az altishti személyzet sem marad adós. Oly odaadó
szeretetet, olyan ugyszólván gyermeki ragaszkodást,
mint a milyen ebben az uradalomban a szeretett főnök
iránt nyilvánul, igen ritkán találunk. És csak fokozódni
fog ez a vonzalom, látva sokszor fáradságos buzgalmát.

Hány gyermek tiszta fohásza fog szállni a Minden-
hatóhoz drága életének meghosszabbításáért!!!

Továbbra is őszintén üdvözlöi önöket hü társuk

Gubriánszky Mór.

Különfélék.

Kitüntetett erdőőr. Wolf Ferencznek,
Sopron szab. kir. város erdőőrének ő felsége a
király sok évi hü szolgálata elismerésül az
ezüst érdemkeresztet méltóztatott legkegyeseb-
ben adományozni.

Szerencsés vadász. Seemann Antal, m. kir.
erdőőr f. hó 11-én, védkerületének bejárása alkalmával
ritka vadászszerencsében részesült, a mennyiben alig egy
negyed órai idő alatt nem kevesebb mint 3 darab öreg
vidrát és pedig két himet és egy nőtényt lőtt. Két év
alatt ez már a második eset, hogy egy napon három
vidrát ejtett el.

A halottak vigasztalása. Egy Karnia nevű
orosz földaláló, nem úgy, mint más nagy emberek, az
élőknél, hanem a halottaknál, vagy jobban a tetszhalot-
taknál akar érdemeket szerezni. Oly készüléket talált

föl, a mely lehetőségessé teszi a tetszhalottaknak, hogy
a sirban való fölbredésükkor a külső világgal érintkezés-
be hozzák magukat. Az erre a célra szolgáló mékániz-
mus mindössze egy gombból áll a koporsó földél belső
oldalán éppen a tetszhalott melle föllött. Mihelyt a sze-
rencsétlen fölbred és lélekzetet kezd venni, úgy, hogy
az emelkedő mell a gombot érinti, azonnal dolgozni kezd
a villámos vezeték s a sirásó lakásán megszólal a csen-
getyű s addig szól, a míg a sirásó el nem indul, hogy
a föld alatt levő elhagyatottnak segítségére siessen. A
míg a sirt kibontják, egy levegőt szolgáltatató készülék az
eltemetettnek lehetőségessé teszi a lélekzést. Ezen felül
telefont és izzó lámpát is lehet a koporsóban alkalmazni.
Aztán az elhunyt rokonai azt is megtehetik, hogy az el-
temetett kedvesüknek ételt és italt adnak a föld alá. —
De jó dolguk lesz a muszka halottaknak!

A legdrágább könyv, mely eddig a könyv-
piacon megfordult, az amerikai kormány hivatalos
kiadásában jelent meg. A „Polgárháború története“, ez
a könyv címe, mely eddig 477.000 font sterlingbe került,
a miből egyedül nyomtatási és könyvkötő költségekre
236.858 font jut. A munka 112 kötetből áll majd, még
három évig fog tartani, a míg teljesen elkészül s akkorra
az összes költségek talán kerek 600.000 font sterlingre
rugnak. Eddig 51.000 példányt adtak el ebből az óriási
munkából.

A vásárhelyi méregkeverők. A szegedi
király törvényszék most vezeti a hódmezővásárhelyi
méregkeverők bünpörének tárgyalását a vásárhelyi város-
háza nagytermében. Öt asszony és két férfi ül a vádlottak
padján. Hét ember életét oltották ki nyereségelhajzásból
s tettök borzalmasságát csak növeli, hogy áldozataikat
rokonai sorából szedték. A kiszemeltek némelyikét tudta

nes vonalban tartani, a kik egyik kezükkel keresztet
hánytak magukra, Istennek ajánlva bűnös lelküket,
másik kezükben tartott mogyorófa pálczákkal pedig
pokoli zajt csaptak.

Visszhangzott az erdő a zshivajtól mértföldekre.

Messzi, egy felső völgy hajlason egyszer csak
föhangzott a rémület szava:

— Ni a medve! — Bágye Juon!

A ki ezt kiáltotta, össze is esett ijedtében s rá
jött a kórság. Ott hagyták a hullott leveleken s zajong-
tak, harsogtattak tovább.

— Itt a medve!

Hangzott ismételve majd a jobb, majd a balszár-
nyon, a hol a medve, bozontos nagy fejét lógatva, itt
vagy ott akart a hajtók vonalán áttörni.

Hosszu léptekkel loholt előre. Olykor neki esett
egy-egy százados fának, belekapott kérgébe és egy
marok huzással tisztára lehántotta róla a kérget.

A herceget rábizták hogy egy biztos lövésről is-
mert puskást, a ki már sok medvét ledurrantott, állit-

son a háta mögé. Hadd adja meg ez a Bágye Juon-
nak a kegyelemlövést.

A zshivaj nőttön-nőtt. Egyre közelebb hangzott a
zaj: hajtók kurjantása, ágak recsegése, lábak dobogása,
kürtök harsonája s mind ehez dőrejszerű vissza szóllása
a hegyoldalak echóinak.

Schwarzenberg herczeg könnyű gyapot ruhában
fegyverére támaszkodva várta a riadozást, hogy majd
a közelből hangzik föl az ijedt szó: — Itt van Bágye
Juon! A riasztás zürzavara folyton élesebbé vált.
Kisobb és kisebb gyűrűre vált a kör.

Már jönni kell a medvének.

A kormányzó két kézbe fogta fegyverét s érthe-
tően feszült izgatottsággal várta a történendőket.

Állásától jobbra egy immár begyöpösödött, a gal-
jak, — szederindák zörgő harasztok által be földött vak
ut futott el, a mit a herczeg észre sem vett.

Egyszerre csak elhangzott a medvét jelző riasztó
kiáltás. Alkalmasint kitört a medve valahol.

A herczeg egész nyugodtan támasztotta fegyverét

nélkül tizenhatsz temetkezési társulatba is fölvetették, fizették néhány hónapig a járandóságot, azután megmérgezték a szerencsétlent s fölvették a társulatnál biztosított összeget. A gyilkosok feje egy Aracsiné Szalai Jáger Mari nevű özvegyasszony, ez szerezte a mérget s juttatta czinkosai kezéhez, egyiknek 3, másiknak 10, harmadiknak 100 forintért, a szerint, a mint megalkudhatott velők.

A hét vádlottat hat gyilkossággal vádolják. Ezek közül Jáger Mari lelkét öt gyilkosság terheli. A monstre-bünpörben több mint 100 tanut hallgatnak ki és a tárgyalás 8—10 napig is eltart.

A tárgyaló bíróság a következő: Elnök: Muskó Sándor törvényszéki elnök, táblai bíró, előadó szavazó bíró: Czukor Ignác dr. törvényszéki bíró szavazó bíró: Kurcz Antal, a vádhatóság képviselője: Dobák Béla kir. főügyész-helyettes, jegyző: Martiss.

A gyilkosságokkal és a temetkezési társulatok megkárosításával vádlott vizsgálati foglyok a következők: özvegy Aracsiné Szalai-Jáger Mari, Hódi Pálné szül. Szappanos Judit. Mucsi Mihályné szül. Tóth Lidia, Gulyás Kiss Sámuel és Horváth János.

Majdnem valamennyi beismeri szörű tettét, csak Bán Ferenczné, Szapanos Judit és Horváth János tagadják a terhükre rótt bünt. Az adatok azonban és a tanúk, valamint a hullarészekeken megejtett vegyi vizsgálatból kifolyó szakértői vélemény, ellenük bizonyítanak s valószínű, hogy a bizonyítékok halmaza töredelmes vallomásra bírja a megátalkodott bűnösöket.

Dinamit-merénylet a délvidéken. Orsováról telegrafálják. A közeli Schnellersruhe kőbányában Sárközi Károly felügyelő ellen gonosz merényletet követtek el. Dinamittal akartak rajta boszut állni szigorúságáért s a csodával határos, hogy családostul el nem pusztult. Éppen vacsoránál ültek, mikor megtörtént a robbanás,

mely a ház előfalát kitépte. Sárközi és családja a hátsó szobába menekült, he abban a perczben beszakadt a ház teteje, mely menhetetlenül elpusztította volna mindnyájukat. A vizsgálat kiderítette, hogy a dinamitban golyótöltés is volt, de ez szerencsére megakadt az ablakfélban. A cseneőrség két gyanus munkást elfogott.

Egy öreg katona ünneplése. A kolozsvári helyőrség háziézrede, az 51-ik gyalogezred fényes ünnepséget rendezett Nagy Viktor őrmester tiszteletére, ki be töltötte katonai szolgálatának negyvenedik esztendejét. Az öreg őrmester nevezetes ember. Az 1866-iki porosz háboruban, Königrätznél három porosz gránátos kezéből mentette ki az ezred zászlaját, még pedig úgy, hogy a gránátosokat leszurta, a zászlót pedig letépve rudjáról a dereka körül csavarta. Az üldözők elől úgy menekült meg, hogy beleugrott a folyóba s nagy bajjal átszszott a tulsó partra. A király ezért a hősiességért már négy izben tüntette ki az öreg katonát, ezrede pedig élete fogytaig rábizta a zászlótartói tisztet. A mai ünnep a trencsin-téri kaszárnya udvarán folyt le, hol marneggi Mayer Ödön altábornagy vezetése alatt megjelent helyőrség egész tisztikara, továbbá az 51-ik gyalogezred, egy tüzér-üteg és egy vadászzászlóalj, mindnyájan teljes katonai diszben. Ekkor kihívták a sorból Nagy Viktor őrmestert, ki a zászlóval kezében kiállott a sor elé, mire a legénységet imára vezényelték, majd pedig magyar és oláh nyelven — az ezred legénységi nyelvén — beszédet mondtak a katonákhoz. Ezután a kivonult legénységet elléptették a könnyező öreg katona előtt, végül pedig átadták neki a tisztikar ajándékát, a többi közt egy egész ezüst teakészletet, egy aranyórát és egy diszes dohányzó készletet. Este a tisztikar a Központi szállóban közvacsorát rendezett.

egy fatörzshöz s nézte a rikoltozó erdei madarak ijedt röppenését. Egyszer csak valami szokatlan neszt hall jobbról. Önkénytelenül kézbe és válhoz kapja fegyverét. A vak úton nesztelenül belopódzott medve alig tíz lépésnyire a kormányzótól, hirtelen, váratlanul ki ütötte fejét: valósággal a Bágye Juon; nem olyan darab állat, a minőt bolgár cigányok garasért tánczoltatnak, hanem egyike azoknak a rémes állatoknak, a mely a legbátrabb vadásznak is eszébe juttatja, hogy nem több, csak egy minutányi megmoczeczanása célzasközben a karnak és ez a napsugár özönlő fényében reszkető fölséges őszi tájkép, mint ha nem is volna többé.

A herczeg főlemelte fejét a fegyver agyáról s össze huzott szemekkel nézte végig a medvét, a mely két lábra állott, kiterjesztette kőczos szőrű, széles első lábait s meg csikorgatta fogait.

Mekkora száj micsoda körmök! A halál jár arra, ahol ez a medve elezammog.

A herczeg nyugodtan, mereven nézett a medvére,

a melynek valószínűleg imponált a kemény tekintet, de valószínűleg megsejtette halálos ellenét az előtte álló férfiuban.

Megrázta a fejét, aztán elbődült, mélyen rekedten, elvadult, neki dühödt orditással. Hátsó nyakbőrét felhuzta a feje bubjára, Minden szál vörösbarna szőre, mint kefe szálak meredeztek fel a fején. Szemei vérbe borultak és szájszélei mögül habos vér csöppent ki.

Majd előre lépett; fejét egy lehajló, megszáradt ág alatt kissé lehajtotta. Ez ág úgy tünt föl a medve feje felett, mint egy kalaphoz szúrt pipa, a melyen a bojtot két lipinkázó levél helyettesítette.

A kormányzó, mikor a medve újra elbődült s lomha nagy testével ugrásra hajlott, — zsibbadni érezte az idegeit. Eszébe ötlött a rémes mese: a Bágye Juont nem fogja a golyó, elkapja valamelyik első lábával s a ki reá lö, elpusztul menthetetlenül. Emelte volna a karját, de nem birta: hajtotta volna a fejét a fegyver agyára, de a nyaka mintha meg merevült volna. — Végem van! suttoág.

Pályázatok. Ajánlkozások.

Az alulírt m. kir. erdőigazgatóság kerületében megüresedett egy I-ső osztályu főerdőőri, előléptetés esetén egy II-od és III-ad osztályu főerdőőri állomásra 480 frt, 420 frt, illetve 360 frt évi bérrel, továbbá előléptetés esetében egy I-ső osztályu, egy II-od, III-ad vagy IV-ed osztályu erdőőri állomásra 350 frt, 300 frt, 270 frt vagy 240 frt évi bérrel, és az állományszerű illetményekkel és végre egy I-ső oszt. erdőlegényi, előléptetés esetén egy II-od vagy egy III-ad oszt. erdőlegényi állomásra 200 frt, 180 frt, illetve 150 frt évi bérrel és egyéb állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az erdőőri állomásra pályázók az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ban követelt erdőőri szakvizsga letételét okmányilag igazolni tartoznak.

Az államerdészeti szolgálatba csak most belépni kívánók ezen kívül erős és ép testalkatukat, különösen jó látó, beszélő- és hallóképességüket kincsári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukat és illetékességüket anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását okmányokkal kötelesek kimutatni.

Az így felszerelt, sajátkezűleg irt kérvények folyó évi április hó 16-ig az alulírt m. k. erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

Besztercebányán, 1897. évi márczius 10-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

G. M. urnak Mogyorósmál. Nem hogy a rotációs gép beszerzése czéljából kért előfizetési pénzek érkeztek volna, de — mint mult számunkból láthatja — a hátralékosok száma még szaporodott annyira, hogy ha tovább is így folytatódik, a meglevő kézi sajtót is el kellend adni, hogy az expeditionális költségeket fedezhessük. A beküldöttet köszönjük s jövőre is kérjük szives támogatását.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

És szinte már látta elesett testén a hatalmas állat karmainak marcangolását, az ordító száj tobzódását az ő véres testében.

Meg remegett, de újból melegséget érzett a szívében, agyában. Immár tudott magának parancsolni.

Arcához szoritotta puskáját és lőtt.

Bágye Juon a lövésre meg se horkant; hanem a babonás néphithez hűen a ballárával előre kapott, s újabb mozdulatot tett a herczeg felé.

Csönd támadt. Ebben a piltanatban még a hajtók riadozásai is el némultak.

Schwarzenberg öt lépésnyi távolságból másodszor lőtt a medvére. A régi, kapszlis rendszerű fegyveren ez a második lövés csötörtököt mondott. Még egy oroszán-vadásznál is érthető izgatottsággal fordult hátra a herczeg a mögéje állított puskához;

— Lőjjön hát!

De rémülten látja, hogy az Bágye Juontól meg ijedten, kerekét oldott. Kétségbeesetten tekint a med-

vére, a mely elől már nem volt ideje meg futni s a mely irtózatossá, nagy, tátott, hörgő száján, vérpiros nyelvét kinyújtva ugrott feléje. Már a levegőben volt a medve, forró lehelletét már érezte arcába csapódni, elborult vele a világ; de e pillanatban a medve összeesett.

Az első lövés halálos volt. A herczeg rosszul lett.

Elsárgult arcza kinosan vonaglott, ajkai reszketek. Alig tudott addig a lábán állani, a mig megparancsolta a vadászat beszüntetését.

Már vinni kellett a kocsira, pedig küzdve-küzdött a kórral, a mely rögtön kezdett rajta mutatkozni.

Előbb csak a halántékai sárgultak el, aztán a szemei körül, a homlokán, a két orcáján, az ajka szélein futott szét a barna, majdnem feketésbe tetsző sárga szín.

Pár nap mulva a herczeg csakugyan meg is halt.

KÖRMEND. LEITNER JÁNOS KÖRMEND.

Lég és Gőzfűtéssel berendezett magpergető Intézete. Gőzerőre alkalmazott legujabb szerkezetű tisztító gépekkel.

Az 1896 évi ezredéves országos kiállításán Budapesten az ezüst államéremmel kitüntetve.					Az 1896 évi ezredéves országos kiállításán Budapesten az ezüst államéremmel kitüntetve.				
Árjegyzék 1897. tavasz.	I. Fenyő-magvak:	Az itt kitüntetett csiraképességért jótlalok következő százalékfokozatban	ÁrakKörmend-ről 100 Kgr.	5 Kgr csomag bérmentve	ÁrakKörmend-ről 1 Kgr	Hamvas égerfa (Alnus incana) — —	Hegyeslevelű jávor (Acer platanoides)	Közönséges jávor (Acer pseudopl.) — —	Mezei juhar [Acer campestre] — —
	II. Lombfa-magvak.					Körlevelű jávor (Acer negundo) — —	Nyirfa (Betula alba) — — — —	Körisfa (Fraxinus excelsior) — —	Erdei bükk (Fagus Silvatica) — —
	Ákácza (Robinia pseudo-acacia) — —		35,—	2,25	—,45	Szil mezei (Ulmus campestris) — —	Cseregalagonya (Crataegus acyacantha)	Gyertyán közönséges (Carpinus bet.)	Szpró jeneszter (Spartium scoparium)
	Mezges égerfa (Alnus glutinosa) — —		50,—	3,—	—,60	Amerikai vörös tölgy (Quercus rubra)	Hárs nagylevelű (Tilia europ. grandif.)	Hárs kislevelű (Tilia europ. parvifolia)	Hárs ezüstlevelű (Tilia argentea) — —
						Gleditschia háromtöv (— triacanthos)	Kocsánytalan (Quercus sessiliflora) —	1 hektl.	6,—

Az árak kötelezettség nélkül a körmendi vasútállomáshoz szállítva, zsákkal együtt, bruttó értendők. Fizetendő Körmenden. Összes magvaim új, szárazminőségben, akár csirázó készülékben, vagy metszési próba után nyert törvényszabta erdészeti csiraképesség szavatolása mellett, a fent jelzett százalékok szerint, addig míg a készlet tart, szállítatnak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjolag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.